

VIII Konkurs Literacki PTWK

poezja, proza, esej, literatura dla dzieci i młodzieży

Organizatorzy:

Polskie Towarzystwo Wydawców Książek
Biblioteka Raczyńskich

Biuro Konkursu:

Biblioteka Raczyńskich
Plac Wolności 19, 61-739 Poznań
tel./fax (61) 852-98-68
e-mail: spiasecka@bracz.edu.pl

Komisarz konkursu:

Olcha Sikorska
tel. (61) 866-82-04
lub 503 34-99-53

Komunikat

30 czerwca 2006 r. rozstrzygnięta została VIII edycja promocyjnego Konkursu Literackiego Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek w czterech kategoriach twórczości: poezji, prozy, eseju, literatury dla dzieci i młodzieży oraz debiutu.

W konkursie brały udział książki wydane w latach 2004-2005, autorów mających w swoim dorobku nie więcej niż trzy publikacje w danej kategorii.

Od 2000 r. Konkurs Literacki PTWK odbywa się pod patronatem Prezydenta Miasta Poznania Ryszarda Grobelnego, który wzbogacił formułę Konkursu dodatkową Nagrodą Specjalną za debiut.

Projekt i wykonanie dyplomów Kurtiak i Ley, Wydawnictwo Artystyczne z Koszalina.

Srebrne Pierścienie Wydawców zaprojektował i wykonał Krzysztof Jakubik - artysta rzeźbiarz z Poznania.

W obradach uczestniczyli:

- członkowie Jury w składzie: Grażyna Borkowska (przewodnicząca), Alina Brodzka-Wald, Przemysław Czaplński, Grzegorz Leszczyński, Bronisław Maj, Andrzej Rostocki oraz Piotr Śliwiński,
- przedstawiciele organizatorów (z głosem doradczym): PTWK - Olcha Sikorska (komisarz Konkursu), Barbara Petrozolin-Skowrońska i Lidia Sadowska oraz Biblioteki Raczyńskich - Sława Piasecka.

W wyniku głosowania Jury przyznało następujące nagrody:

- w kategorii poezji **Joannie Wajs** za tomik poezji *Sprzedawcy kieszonkowych lusterek* (Wydawnictwo Zielona Sowa, Kraków 2004),
- w kategorii prozy **Michałowi Witkowskiemu** za książkę *Lubiewo* (Wydawnictwo HA-ART, Kraków 2005),
- w kategorii eseju **Katarzynie Zimmerer** za książkę *Zamordowany świat. Losy Żydów w Krakowie 1939-1945* (Wydawnictwo Literackie, Kraków 2004),
- w kategorii literatury dla dzieci i młodzieży **Pawłowi Beręsewiczowi** za książkę *Co tam u Ciumków* (Wydawnictwo Skrzat, Kraków 2005).

Nagrodę Specjalną Prezydenta Miasta Poznania za debiut otrzymuje **Jacek Lelonkiewicz** za książkę *Okruszek z Zaczarowanego Lasu* (Wydawnictwo Ezop, Warszawa 2005).

Uroczystość wręczenia nagród odbędzie się 8 września 2006 r. o godz. 18.00 w Domu Literatury w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 87/89. Prezentacji Laureatów dokonają jurorzy.

Grażyna Borkowska
Przewodnicząca Jury

Olcha Sikorska
Komisarz Konkursu

Konkurs zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego **Promocja Czytelnictwa** ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Laudacja

W ósmej edycji Konkursu Literackiego Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2006 r., Jury przyznało następujące nagrody:

W KATEGORII POEZJI **Joannie Wajs**, autorce tomiku poetyckiego *Sprzedawcy kieszonkowych lusterek*. Wiersze, które kreują własny, odrębny, nieco hermetyczny nawet świat. Ale materia tego poetyckiego świata są przecież doznania, myśli, obsesje, mity, doświadczenia, sytuacje - wspólne nam wszystkim; chociaż tu - pomieszane w tej osobliwej i osobistej, jedynej konfiguracji, jedynych proporcjach. Ta paradoksalna powszechność owej poetyckiej substancji, a jeszcze bardziej - intensywność jej istnienia, jej istotność, sprawiają, że ta poezja, zapewne niełatwa i tajemnicza, uwodzi nas i zagarnia z przedziwną mocą. Jej język - ostentacyjnie obcy wszelkim "poetycznym" efektem - skupiony, oszczędny, a pełen wewnętrznej energii, dojmująco wyrazistych obrazów, niemożliwych a przecież najoczywistej istniejących wizji - wspólnie z osobistą "mitologią" poetki buduje rzeczywistość, rozpoznawalną już po kilku zaledwie wersach...

W KATEGORII PROZY **Michałowi Witkowskiemu** za książkę *Lubiewo*. Powieść o podwójnych obcych: odmieńcach seksualnych i przybyszach z PRL-u. Ich obcość jest jednak szczególna. Bohaterowie Lubiewa niczego od nas nie oczekują poza gotowością wysłuchania ich opowieści. Wszystko, czego pragną, to prawo do zachowania własnej tożsamości. Tym samym jednak uświadamiają, że w naszym społeczeństwie zawsze będą istnieć jacyś Inni, nie poddający się procesom modernizacji, gotowi wybrać raczej Inność niż podobieństwo, nawet gdyby ceną Inności była marginalizacja. Bohaterowie Witkowskiego są zindywidualizowani, imienni, odrębni. Nie reprezentują grup. To ich powieściowi adwersarze - ponowocześni geje - okazują się dużo bardziej zmodernizowani, gotowi do podjęcia asymilacyjnych starań, oczekujący od społeczeństwa akceptacji i równouprawnienia. Pojedynek pomiędzy nimi, acz stronniczo przez autora przedstawiony, pozwala zorientować się, jak wiele różnic mieszka w naszym społeczeństwie i jak wiele traci społeczeństwo rezygnujące z tych różnic. W tym sensie Obcy w powieści Witkowskiego to „nasi Obcy”.

W KATEGORII ESEJU **Katarzynie Zimmerer** za książkę *Zamordowany świat. Losy Żydów w Krakowie 1939-1945*. Nagrodziliśmy dzieło o najwyższych walorach dokumentarnych i literackich, które powstało nie tyle z pasji historyka, ile z etycznego zobowiązania wobec zamordowanych, którzy, jak ujęła to Autorka, prosili „przecież tylko o pamięć”. Swoją „pracę żałoby” Katarzyna Zimmerer wykonała w ciszy, oddając głos faktom, relacjom, dokumentom. Jej opowieść, zadziwia świadomą powściągliwością. Ten sposób pisania ratował Autorkę przed rozpaczą, a może nawet szaleństwem. Książka Zimmerer potwierdza to, o czym mówili znawcy przedmiotu: doświadczenie Holocaustu nie kończy się na pokoleniu wojennym, trwa dalej, niszczy i buduje. O relacjach z najbliższymi w okresie pracy nad książką napisze Autorka w przejmującym wstępie: „Nie umiałam też w pełni cieszyć się ich radościami, tak bardzo bowiem byłam przejęta Holocaustem. Dlatego za rok opuściłam moich bliskich i zamknęłam się w świecie, który został zamordowany”. Nasza nagroda jest tylko skromnym wyrazem wdzięczności za pracę, która stanowiła ryzyko również w wymiarze ludzkim, nie tylko pisarskim.

W KATEGORII DLA DZIECI I MŁODZIEŻY **Pawłowi Beręsewiczowi** za książkę *Co tam u Ciunków*. Książka Pawła Beręsewicza to opowieść o życiu codziennym zwyczajnej rodziny, pełna ciepła i humoru. Humor to wysokiej próby: finezyjny, oparty na zręcznie oddanych relacjach między dziećmi i ich rodzicami, w szczególności ojcem. Stąd właśnie, ze względu na postać ojca, książka zajmuje wśród propozycji lekturowych dla dzieci miejsce szczególne (nasze czasy to okres upadku autorytetu ojca). Beręsewicz opisuje codzienność, zabawy rodziców z dziećmi, dowcipne sytuacje, ma przy tym umiejętność „zarezerwowaną” dla doświadczonych już pisarzy: potrafi kreślić w kilku zdaniach wyraziste portrety psychologiczne; kształtuje jednocześnie nową formułę książki dla dzieci w młodszym wieku szkolnym: nowość ta i oryginalność zasadza się na dwóch właściwościach - z jednej strony aktualizacji modelu rodziny inteligentkiej, z tradycjami, kochającej się i serdecznej, z drugiej na umiejętnym kontrastowaniu zdarzeń i wplataniu w nie subtelnego humoru. Książka pozwala odbiorcy na zdobycie dystansu wobec własnego środowiska rodzinnego, zaakceptować go, polubić i znaleźć głębszy sens wspólnego domu. Istotnym walorem książki jest przedstawienie w ciepłych barwach relacji między chodzącym już do szkoły chłopcem i jego znacznie młodszą siostrą.

NAGRODĘ SPECJALNĄ PREZYDENTA MIASTA POZNANIA ZA DEBIUT przyznano **Jackowi Lelonkiewiczowi** za książkę *Okruszek z Zaczarowanego Lasu*. Jest to pełna uroku i ciepła opowieść o małym stworku, który - powziąwszy mniemanie o znikaniu lasu, w którym mieszkał - wyrusza w świat, zdobywa przyjaciół i odkrywa przyczyny zagadkowych zdarzeń (należało w tym celu wyjść z bajki i zrozumieć, że bajkami żywią się smoki; wyjściem z sytuacji okazało się namówienie smoków, by żywiły się pustosłowiem - nowomową). Lelonkiewicz wykorzystuje baśniowe motywy inicjacyjne: porzucenie domu, wędrówka, próby charakteru, zwycięstwo dobra; nadaje im bardzo oryginalną postać przede wszystkim dzięki specyficznemu ukształtowanemu narratorowi, który wielokrotnie nawiązuje z małym czytelnikiem dialog, bezpośrednio zwraca się do niego, staje się „gwarantem bezpieczeństwa” całej opowiedzianej historii, gdy tylko, zgodnie z konwencją gatunku, stwarza ona sytuacje niepewności i zagrożenia. Utwór wolny jest od bezpośrednich pouczeń czy rad dobrego postępowania, wynikają one jedynie z przebiegu wątku fabularnego i ciepłej, serdecznej atmosfery przenikającej całą opowieść. Ciekawym pomysłem jest wplecenie do utworu dla małych dzieci sentencji łacińskiej (*sapere aude* - miej odwagę być mądrym), uwidocznionej na murze zamkowym. Utwór w pełni oryginalny, dobrze osadzony w tradycji literackiej (bezpośrednie odniesienie do Barry'ego, atmosfera bliska baśniom Grahame'a i Jansson).

O Laureatach VIII Konkursu Literackiego PTWK

Joanna Wajs - poetka, krytyk literacki, tłumaczka literatury włoskiej i dziennikarka. W ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych skończyła filologię polską. Studiuje także filologię włoską. Była stypendystką Ministra Kultury i Rządu Republiki Włoskiej, publikowała m.in. w „Gazecie Wyborczej”, „Midraszu”, „Nocy Poetów”, „Nowej Okolicy Poetów”, „Studium”, „Toposie”, „Twórczości”.

Michał Witkowski - prozaik. Debiut książkowy: tom opowiadań pt. Copyright (Zielona Sowa, Kraków 2001), za który otrzymał nagrodę Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych KSIĄŻKA ZIMY 2000/2001. W 2005 roku ukazała się nakładem Korporacji ha!art powieść *Lubiewo*, a w 2006 - zbiór opowiadań *Fototapeta*. Nominowany do Paszportu „Polityki”. Publikuje w licznych czasopismach polskich, a także w prasie niemieckiej i węgierskiej.

Katarzyna Zimmerer - tłumaczka, dziennikarka, pisarka. Współautorka książki (razem z Krzysztofem Szwejca) *Przeżyć... i co dalej?* - rozmowy z Marią Orwid. Publikuje w dodatku „Tygodnika Powszechnego” - „Książki w Tygodniku”, felietony pod stałym tytułem *Pamiętnik szalonej gospodyni*.

Paweł Beręsewicz - z wykształcenia anglista. Przez wiele lat nauczyciel angielskiego w jednym z warszawskich liceów. Współautor *Wielkiego słownika angielsko-polskiego i polsko-angielskiego PWN-Oxford*. Autor wierszy i opowiadań dla dzieci, m.in. *Lalki Dorotki*, *Wieści Domowe*, *Co tam u Ciumków?*, *Jak zakochałem Kaśkę Kwiatek*, *Pan Mamutko i zwierzęta*. Tłumacz - nakładem Wydawnictwa Skrzat ukazały się *Olbrzym z Zamczyska Baśni* Briana Patteny, *Księga Smoków* Edith Nesbit oraz *Przygody Tomka Sawyera* Marka Twaina. W 2005 r. pisarz otrzymał nagrodę „Guliwer w Krainie Olbrzymów”, a debiutancka powieść *Co tam u Ciumków?* została nominowana przez Polską Sekcję IBBY do nagrody „Książka Roku 2005” oraz wytypowana do nagrody w Ogólnopolskim Konkursie „BEST-SELLER-ek Roku”.

Jacek Lelonkiewicz - psycholog kliniczny, trener Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, certyfikowany psychoterapeuta BSFT i specjalista psychoterapii uzależnień. Ukończył psychologię na Uniwersytecie Łódzkim. Założyciel i dyrektor Ośrodka Terapii Rodzin w Łodzi. Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Europejskiego Stowarzyszenia Terapii Krótkoterminowej, Stowarzyszenia Promocji Zdrowia i Psychoterapii. Autor wielu artykułów dotyczących psychoterapii. W 2005 roku nakładem Agencji Wydawniczej EZOP ukazała się napisana przez niego dla dzieci bajka *Okruszek z Zaczarowanego Lasu*, którą uhonorowano nagrodą Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych KSIĄŻKA LATA 2005.